SAYISI 3 KURUŞ

SON TELGRAF

ÇARŞAMBA 6 MART 1940

SAYI: 1075 Telefon: Başmuharrir: 20827 — İdare Müdürü: 23300 İstanbul Nuruosmaniye No. 54

En Son Telgrafları Ve Haberleri Veren Akşam Gazetesi

Sahip ve Başmuharriri: ETEM İZZET BENİCE

YIL: 4

İtalyan Vapurlarındaki Kömürler Boşaltılıyor

Roterdam'dan gelecek diğer vapurlar da çevrilecek

Alman tayyareleri şiddetli bir mukabeleye geçti

İngilterenin hareketi Akdenizde seyrüseferi ihlâl edecekmiş

İngiltere, bir hayat ve memat davasında artık İtalya'ya fazla müsamaha gösteremez.

Londra 6 (Hususi)— İtalyaya gönderilen Alman kömürlerine ambargo konulması kararının tatbikatından olarak dün Greta, Assika, Orata ve Olasa isimlerindeki İtalyan kömür vapurları İngiliz kontrol makamları tarafından çevrilerek hamulelerı, muayene edilmek üzere, İngiliz limanlarına getirilmiştir. Bundan başka bir vapur daha tevkif edilmiştir.

Dün kömür yüklü dört İtalyan vapurunun daha Roterdamdan hareket ettiği öğrenilmiştir. Bu liman da halen altı İtalyan vapuru daha bulunmaktadır.

KARAR KATİDİR

Londra 6 (Hususi) — Avam kamarasında harp ekonomisi nazırı Kros İtalyaya gönderilen Alman kömürleri hakkında suale cevaben demiştir ki:

«— Alman kömürü taşıyan her bitaraf vapur tevkif edilecektir. Bugün bu vapurlardan iki tanesi tevkif edilmiştir.»

KÖMÜRLER BOŞALTILACAK

Londra 6 (Hususi) — İngiliz limanlarına getirilen İtalyan vapurlarındaki kömürlerin Alman kömürü olduğu tahakkuk etmiştir. Bunlar müsadere edilecektir. Kömürlerin henüz boşaltılmasınu başlanmamıştır. Boşaltma kararını Londradaki harp kaçağı komisyo-

(Devamı 3 üncü sahifede)

Alman tayyarelerine karşı İngiliz sahillerindeki dafi toplardan bir ikisi

Bir tek şart..

İngiliz - İtalyan ihtilâfının bir harbe müncer olması ancak bir tek şartın vücudüne bağlıdır.

Yazan: ETEM İZZET BENİCE

İngiltere ile İtalya arasındaki ihtilâfın ciddî ve vahim bir ihtilâf sebebi olup olamıyacağı üzerinde duranlar vardır.

Dün bu sütunlarda bütün sebeplerile izah ettiğimiz gibi İtalya - İngiltere arasındaki bugünkü ihtilâf asla bir münasebet inkıtaına ve harp zuhuruna sebep olmamak gereğindedir. Ancak ve hakikaten müttefiklerin Almanyayı mağlûp etmek için başladıkları cidali başarmak için sıraya koydukları esas mesnetler üzerinde muvaffak olmaları lâzımdır. Bu lüzumun başında da iktısadi abluka; Almanyanın dış ve iç ticaretini tamamile durdurmak gelmektedir. İngilterenin Almanyadan çıkacak her malı durdurmakta ve Almanyaya girecek her türlü hayat ve maden maddesini bırakmamaktaki menfaati asikârdır ve bugünkü harbin ana hatlarından birini de muhakkak olarak Almanyanın iktısadî tecridi teşkil etmektedir.

Bu vaziyette harp sonuna kadar bebemehal bitaraf kalmak emelini kendisi için samimî bir gaye edinen bir İtalya mevzuubahıs ise İngilterenin bu prensipini haklı görmiye ve muhariplerle anlaşmıya mecburdur. Ayni zamanda, henüz harbin tarafların döğüşme safhasına intikal etmemiş bulunması ve indifaın hangi tarafta veya hangi cephe üzerinde vukua geleceğinin bilinmemesi de İtalyayı çok, hem de pek çok ihtiyatlı bulunmıya mecbur edecek başlı başına bir sebeptir. Bu itibarla, İtalyan - İngiliz ihtilâfının müsellâh bir ihtilâfa varması en sonra ve pek az ihtimal ile karşılanabilecek bir netice olabilir. Ancak ve tek şartla İtalyanın İngiltereye bu münasebetle meydan okuması düşünülebilir. O da, İtalyanın Alman - Sovyet Rusya - İtalyadan müteşekkil gizli bir blok içinde bulunmasıdır. Yani, daha Avrupa harbi başlamadan önce ortaya atılan ve Sovyet Rusya, Almanya, İtalya, İspanya, Japonya arasında dünyanın yeniden taksimi hakkında bir gizli anlaşma mevcut olduğu hakkındaki sayıların tahakkuku gerektir.

Esas itibarile harp başladıktan sonra İtalyanın «çelik mihver» ahıt ve ittifakına sadık kalarak bitaraf bir siyaset takip etmek yolunda yürümesi bir taraftan bazı düşüncelerle makyavel bir hattı hareket şeklinde telâkki olunmakla beraber İtalyanın «çelik mihver» den uzaklaşmakta bulunduğunun zaman zaman delili şeklinde de tefsir edilmiştir.

(Devamı 3 üncü sahifede)

İnönü Bulgar sefirini kabul etti

Cumhurreisi İsmet İnönü dün öğleden sonra 16 da yeni Bulgar sefiri Kirof'u kabul buyurmuş ve itimatnamesini almıştır.

Merasimde hariciye umumî kâtibi Numan Menemencioğlu hazır bulunmuştur.

Mütekait ve eytam, eramil maaşlarına zam

Hazirandan itibaren yüzde 25 fazla verilecek

Eski tekaüt kanununa göre maaş almakta olanların maaşlarının arttırılacağını haber vermiştik, Bu maksatla; düyunu umumiye fasılasına ayrılan 50 milyon lira fazla tahsisattan 1,5 milyon lirasının eski mütekait, eytam ve eramil için 1940 mali yılı bütçesine konulduğu kat'iyetle öğrenilmiştir. Bu suretle eski mütekait, eytam ve eramil 1 hazran 1940 dan itibaren maaşarını % 25 zamla alacaklardır.

Sovyetler yeniden taarruza geçecek

Finler üçüncü hatta çekildi

Şimdiye kadar Finlandiyadan Danimarka'ya 50,000 Fin çocuğu gönderildi

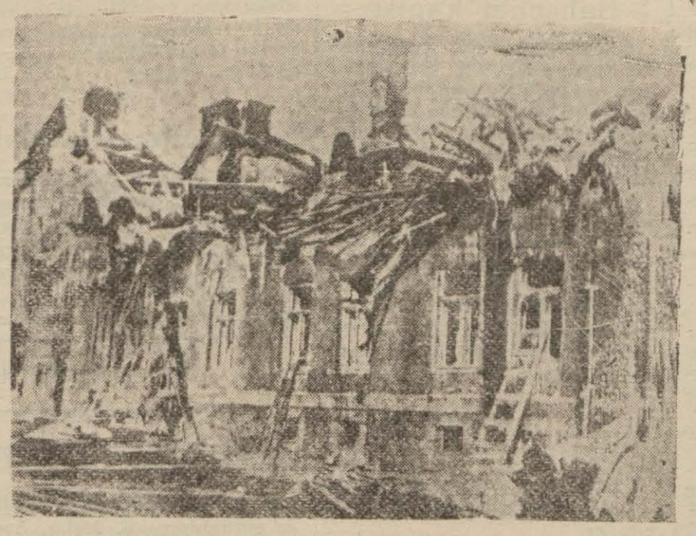

Sovyet tayyarelerinin üzerinden geçtiği Finlandiyanın Abo şehrinde bir sokak

Londra 6 (Hususi)— Vipuri harabelerinin kahraman müdafileri hâlâ bu harabelere yapışmış bir halde müdafaalarına devam etmektedir. Finlandiya bayrağı da kale tepesinde mağrurane dalgalanmaktadır.

Vipuri körfezinden Vuoksen'e kadar muharebeler bütün şiddetile devam ediyor. Finler, Sovyetlere azim zayiat verdirmiş olmakla beraber, uzun bir fasılaya hiç intizar etmemekte, Sovyetler mühim takviye kuvvetleri aldıkları için pek yakında daha kesif hücumları beklemektedir.

Büyük zayiat vererek bitap bir hale düşen Sovyetler, çekilmeğe mecbur olmuştur.

(Devamı 3 üncü sahifede)

SON DAKİKA

Dobrice hudut hâdisesi kapandı

Roma 6 (Radyo) — Bükreş hükûmeti, son Rumen - Bulgar hudut hâdisesi hakkında şu tebliği neşretmiştir:

«Havanın fenalığı yüzünden yollarını kaybederek Rumen hududunu geçen ve 50 kilometre kadar ilerleyen Bulgar askerlerine karşı Rumen hudut muhafızları tarafından ateş açılmıştır. Bu mesele her iki hükûmet arasında dostane bir surette halledilmiştir.

(Diğer haberler 3 üncü sahifede)

Birisi kadın, sekiz eroinci

Zabıta dün, biri kadın olmak üzere, altı beyaz zehir kaçakçısını yakalamıştır' Kapalı çarşıda şüpheli vaziyette dolaşmakta iken, yakalanan sabıkalı eroincilerden Nuriyenin üzerinde iki paket eroin, Unkapanında Eroin satarken tutulan Eşkiya Mehmedin üzerinde üç paket, ayni vaziyette Bakırcılarda yakalanan Ahmed oğlu Ramazanın üzerinde üç paket, Çadırcılarda yakalanan Şefik Himmet ve Çolak Ahmedin üzerlerinde de üçer paket eroin bulunmuştur. Kaçakçılar bugün adliyeye teslim edileceklerdir.

Taksimde şüpheli bir vaziyette dolaşan Cevatla Galatada Bahaeddinin üzerleri aranmış ve birer miktar eroin bulunmuştur.

Sıhhat ve Nafıa vekilleri

Sıhhat ve İçtimai Muavenet Vekili B. Hulûsi Alataş bugün Bakırköy emrazı akliye ve asabiye hastanesini ziyaret etmiştir.

Diğer taraftan Nafıa Vekili Ali Fuat Cebesoy da bugünlerde Adana, Tarsus, Konya ve Aydın vilâyetlerinde bir tetkik seyahatine çıkacaktır.

Afrodit Davası

Yazan: Danış Remzi Korok

Afrodit davasının bütün tafsilâtı Afrodit nedir. Afrodit romanı, Afrodit mahkemede, Afrodit münakaşaları, edebiyatçı mı hukukçu mu, umumî alâka, Avrupada akisler, müdafaalar, mahkemenin kararı: Yarın çıkıyor. Bütün müvezzilerden arayınız.

Yeni zam lâyihası bu hafta Meclise veriliyor

Hava kuvvetlerine yardım vergisi bir misli arttırılıyor. Kazanç vergisine ait zamlar yalnız serbest meslek erbabına ait olacak

Yeni yıl bütçesinde muvazeneyi temin etmek üzere yapılacak olan zamlara ait yeni bir kanun lâyihası bu hafta içinde Büyük Millet Meclisine verilecektir.

Söylendiğine göre zam yapılacak vergiler arasında hava kuvvetlerine yardım vergisi bulunmaktadır. Maaş farkı gözetilmeden bütün memurlardan yüzde iki nisbetinde kesilmekte olan bu verginin nisbeti bir misli arttırılacak ve memur, müstahdemn maaşlarından ayrıca bir vergi kesilmiyecektir. Kazanç vergisine yapılacak zamlar ise yalnız «serbest meslek» erbabına ait olacaktır.

Diğer taraftan sivil dairelerden bazılarının, ücretli memurlar kadrolarında bazı tenkhat yapılması icabettiği de haber verilmektedir.

Yolcu biletleri ve eşya nakil tarifeleri de yüzde 5 nisbetinde arttırılacaktır.

İmar mı, pasif korunma mı?

Vali ve Belediye Reisi geniş izahat verdi

Bugün yapılan işler, hükûmetin yardımı olmaksızın, belediyenin kendi bütçesi ile başarmağa çalıştığı işlerdir.

(Yazısı 3 üncüde)

ÇERÇEVE

İtalya davası

Siyasi hâdiselerin nasıl inkişaf ettiğini görüyorsunuz. Tam bahar arifesinde, yani kat'i hareket başlangıcına birkaç hafta kala, İngiltere birdenbire İtalyaya döndü ve bugüne kadar gösterdiği ufaktefek müsamahalara artık devam edemiyeceğini anlattı:

İngilterenin Alman ihraç ve ithal maddeleri üzerinde tatbik ettiği müsadere sistemi kat'i ve herkese şamildir. İngiltereyle Almanya arasında her iki tarafı okşayıcı siyaset kullanan ve böylece vaziyeti idare edip en münasip zamanda şahsî menfaat hedefleri üzerine düşmek istiyen herhangi bir devletin, bu sistem dışında muamele ve müsamaha görmesinde sebep yoktur.

İngiltere, teşebbüslerine zaman ve mekân tayin etmekte dünyanın en san'atkâr devleti olan İngiltere, bu mevzuda bugüne kadar İtalyaya ses çıkarmadı. Zira her iki taraf arasında güya bir muhasebeye girişmiş gibi temkin ve tereddüt tavırları alan İtalyaya bir düşünce payı bırakmak lâzımdı.

İngiltere, herhalde şimdi bu vadenin dolduğuna hükmetmiş olacak ki, İtalyaya kat'i tavır ve hareketini belirttirecek, haklı ve güzel bir teşebbüse geçti:

Filân günün gece yarısından itibaren falan limandan Alman kömürü yüklü olarak kalkacak İtalyan gemileri tevkif edilecektir!.

Dava tek satırla şu:

Kat'i hareket baslamak üzeredir ve İngiltereyle Fransanın, İtalyayı iki taraf lehine siyaset kullanıp menfaâtini gütmiye terketmeleri imkânsızdır.

Buyurunuz Sinyor! Ya bizim taraftan, ya onlardan! Eğer bitaraf kalmak niyetinde iseniz o halde iki tarafı okşayıcı siyasetinizden lûtfen vazgeçiniz!.

Hakikî menfaatleri bakımından Alman safına geçmesi ihtimalini son derece zayıf gördüğüm İtalya, hattâ o tarafa geçse bile, müttefikleri şimdiki vaziyetten daha memnun kılacaktır.

Sözün kısası, bütün bunlar yumurtanın tecelli ve tezahür kapısına geldiğine işaret...

NECİP FAZIL KISAKÜREK

ŞEKER VAZİYETİ

Yanlış beyanname verenler takip ediliyor

Deri balyelerinin altına şeker saklıyan bir tüccar tevkif edildi

10 kuruş zamdan evvel Şeker Şirketinden mal alanların ellerinde mevcut şekerler hakkında beyanname verme müddetleri dün bitmiştir. Fakat dün akşam ve bu sabah da tüccarlar beyanname vermeğe devam etmişlerdir. Yalnız beyannemlerde gösterilen miktarlar pek azdır.

Bu hususta Şeker Şirketleri şehrimiz müdürü Behçet Adakan bu sabah bir muharririmize şunları söylemiştir:

«— Beyanname verilmesine devam olunmaktadır. Gerçi mevcutlarını büyük miktarda gösterenler varsa da kanaatimizce hakikati

(Devamı 3 üncü sahifede)

YENİ TARİHÎ TEFRİKAMIZ

Reşit Paşanın Hatıratı

MAKEDONYA ateşler içinde

Yazanlar:

İskender Fahrettin SERTELLİ

Cevdet Reşit YULARKIRAN

Yeni tefrikamızdan bazı fasıllar:

Çetecilerin kilise toplantıları — Dağlarda ve hudut boylarında cephane depoları — Sandanskinin verdiği idam kararları! — Reşit Paşanın cesareti — General Fulon'un mühim bir raporu — Bulgaristana iltica eden (Cadı Kadın) kimdir? — Reşit Paşa, huduttaki cephane depoları haritasını nasıl elde etti? — Abdülhamide yağdırılan jurnallar — Müslüman köylerinde patlıyan bombalar... ilâh..

Bütün bu heyecanlı bahisleri

YARIN SON TELGRAF'ta okuyacaksınız

HÂDİSELER KARŞISINDA
Son Telgraf

KONUŞMA DA PARA EDİYORMUŞ!.

Sessiz sinema zamanında, çok parlak, meşhur bir yıldız olan Holivutlu bir kadın, şimdi, beş paraya muhtaç bir halde imiş.. Evvelce sahib olduğu milyonlar uçup gitmiş... Sesli sinema çıkınca, bu zavallı hatunun papuçu dama atılmış... Eski bir beyit hatırıma geldi:

Kelâmın fazla ise sükût eyle olsun zehep
Kemal ehli kemali sükût ile buldular hep

Bu talihsiz yıldız, susmayı tercih etmiş amma, elindeki gümüşün altın olmasını bir türlü temin edememiş...

Söylemenin, konuşmanın para ettiği tek müessese galiba sesli sinema...

YAŞ SEBZE KOMPRİMELERİ

Almanyada, birçok şeyler gibi, taze sebze de yok... Yaşları 12 - 13 arasında olan çocuklara, genç bünyelere elzem olan taze sebze vitaminlerinin, birer komprime halinde verilmesi düşünülüyormuş..

Ne âlâ! Her şeyin böyle komprime şekli, sun'î yapılmışı icat olununca, o vakit, mide denilen hazım cihazı torbasına lüzum kalmıyacak. Fena değil, mide hazım ameliyesi için bir takım hareketler yapar. Şimdi, bu hareketler tasarruf edildiğine göre, lüzum olan bir başka yerde kullanılacak, demek...

ÇAMUR DERYAS VE BOZUP YAPMA

Dün gazetelerde Karaköy meydanının da açılacağını okuyunca ödüm koptu.. Beni, şehrin imarına muhalif zannetmeyin... Bilâkis... Fakat, Eminönü ve Taksim meydanları açılınca ağzım yandı da, onun için... Ortalığı bir çamur deryasıdır, kaplıyor.

Bu meydanların nâzım plânı mı, tanzim plânı mı, avan plânı mı, her neyse, onu, daha evvel yapıp, tatbikatını çabuklaştırsalar, bozup, yeniden kaldırım kenarları çekmeseler, daha iyi olur.

Fakat üzülmeyin; Karaköy meydanı tedricen ve ileride açılacakmış!.

TEHLİKELİ BİR HAVOZ OLACAK

Taksimde, o yeni açılan sahanın orta kısmında büyük bir havuz yapılacakmış! İşin orijinal tarafı, havuzun zemini, bizim yerli halılarımızdaki çiçeklere benziyen nakışlarla süslenecek, suya bakınca, sanki, tıpkı bir halı görüyor gibi olacakmışız..

Fakat, bizce, bu tehlikeli birşey.. Çünkü gece yarısına doğru Beyoğlunda kafayı iyice tutan bir hayli hemşeriler, evin yolunu bulmak üzere, bu civardan geçerlerken, «eve geldik» zehabile, kendilerini suya bırakıverecekler...

POLONYADAN GELEN ZAVALLI KUŞ

Gazeteler yazıyor: Bürhaniye civarında bir köyde, ayağında alüminyum bir etiket üzerinde Polonya yazılı bir kuş bulunmuş... Numarası da olduğuna göre sabık Polonya ordusu hizmet kuşlarından olacak...

Biz, bu kuşun Bürhaniyeye kadar nasıl geldiğine şaşmadık da, Polonyada havalanmak için nasıl hareket serbestisine sahip olduğuna şaştık. Çünkü, orası şimdi müthiş! Kuş uçurtmuyorlar!.

AHMET RAUF

Hususî idareler

Kat'î bir karar verilmek üzere büyük bir komisyon kuruldu

Hususi idarelerin vaziyetleri Dahiliye Vekâletince ehemmiyetle takip ve tetkik olunmaktadır. Bazı yerlerde bu idarelerden istenilen randımanın temin olunamadığı anlaşılmıştır. Bu münasebetle hususi idarelere yeni bir şekil ve istikamet verilmesi kararlaştırılmıştır.

Bu karar üzerine de tekmil Vekâletlerin müsteşarlarından mürekkep büyük bir komisyon teşkil olunmuştur.

Bu komisyon; muhasebei hususiye müdürlüklerinin kanunî vasıflarını, varidat membalarını, çalışma şekillerini ve devlet bütçesile alâka peyda ettikleri sahalarda ne randıman verdiklerini gözden geçirmektedir.

Tetkiklerden alınacak olan neticeye göre hükûmetçe icabeden karar verilecektir.

Diğer taraftan şehrimizde olduğu gibi bazı yerlerde de idarei hususiyelerin lâğvolunup belediyelerle tevhid olunacağı da söylenmektedir.

KÜÇÜK HABERLER

★ Sanayiciler ve fabrikatörler dün İzmir ve İstanbul belediye reislerinin iştirakile ticaret odasında toplanıp bu seneki İzmir fuarına geniş mikyasta iştirak etmeği kararlaştırmışlardır. İzmir belediye reisi Behçet Uz bu sabah şehrimizden Bursaya hareket etmiştir.

★ Kartal orta mektebinde 11 marttan itibaren tedrisata başlanılacaktır.

★ Dijon Fransız kız lisesi müdiresi mekteplerimizde tetkikler için Ankaradan şehrimize gelmiştir.

★ 10 senedenberi memleketimizde yetiştirilmekte olan Amerikan fıstığından iki vagon dün kilosu 42 kuruştan Amerikaya ihraç olunmuştur.

★ Türk Dil Kurumu «Söz derleme dergisi» nin birinci cildini bastırmıştır.

★ Yabancı dil bilen devlet memurlarının imtihaları her yıl mayıs ve teşrinievvel aylarında şehrimiz üniversitesi ile Ankara dil ve tarih coğrafya fakültesinde yapılacaktır.

★ İstanbul mekteplileri arasında kır koşusu şampiyonluğu için pazar günü saat 10 buçukta Fenerbahçe stadı arkasında 4000 metrelik büyük bir yarış yapılacaktır.

Taksi ve Otobüs

Otomobil sahipleri de otobüsçüler gibi zam istiyorlar

Otobüsçülerin yeniden belediyeye müracaat ederek zam talebinde bulunduklarını yazmıştık. Bu maksatla dün Belediye reis muavinlerinden B. Lûtfi Aksoyun reisliğinde bir komisyon toplanarak otobüsçülerin aralarından seçtikleri bir heyeti dinlemiştir.

Bunlar; son defa benzin, petrol ve motorin fiatlarının arttırıldığını ve masrafları çoğaldığı için ziyan etmeğe başladıklarını söylemişlerdir.

Beyoğluna Dolmabahçe yolundan çıkmağa mecbur tutulan otobüsler de ise bu ziyanın büsbütün fazla olduğu da iddia edilmiş ve bilet fiatları arttırılmadığı takdirde; bu vaziyette şehir dahilinde otobüs işletilemiyeceği beyan olunmuştur.

Neticede; şehrimizin otobüssüz kalmaması ve tekmil münakalenin tramvaylara münhasır kalması doğru bulunmadığından bunların dertlerine bir çare aranması için iki kişilik bir komisyon teşkil olunmuştur.

Bu komisyon bu sabah toplanmış ve belediye muhasebecisinden bazı izahat almıştır. Halen otobüslerden alınan belediye hissesinden tenzilât imkâni olup olmadığı araştırılmaktadır.

Diğer taraftan taksi otomobilleri şoför ve sahipleri de benzin fiatlarının artması ve müşteri azlığı beyanile taksi arabalarının tahdit olunmasını ve zam yapılmasını istemektedirler.

—ooo—

Kız muallim mekteblerinde askerlik dersleri

Kız muallim mekteplerinde askerlik derslerinin haftada iki saate çıkarılması üzerine bu mekteplerde haftalık ders saatlerinin 31 saate çıktığı görülmüştür.

Halbuki vakit cetvellerinde gösterilen 29 saatlik mesai bu surette iki saat fazlalaşmış olduğundan bu hususta yeni bir karar verilmiştir. Bu karara göre dikiş ve iş tedrisatı ders saatlerinde yapılmıyacaktır. Dikiş ve iş tedrisatı ancak öğleden sonraları ve müzakere saatlerinde görülebilecektir.

Biz Bize

Bahçenin kapısı

Arkadaşımız Reşat Feyzi, birkaç gün evvel yazdığı bir fıkrada, yeni tanzim edilen Taksim bahçesinin bazı noksanlarına işaret etmişti. Dikkatli bir okuyucumuz, gazetemize gönderdiği bir mektupta:

«Ya, Taksim bahçesinin kapısına ne dersiniz?. Dar, alçak, basık ve çirkindir. Bahçe civarının tanzimi sırasında, ümit edelim ki, belediyemiz, bu kapıyı yıktırıp, daha zevkli ve bahçeye lâyık bir kapı yaptırır.» diyor.

Bu okuyucu mektubuna ilâve edecek birşey var mı?. Doğru fikir...

BÜRHAN CEVAT

HALK FİLOZOFU

Chopin'in kalbi

İnsanlar, çektikleri ıztırabı, acıyı unutmasalar çıldırırlar. 1914 harbinin bir kâbus halindeki faciaları çoktan unutuldu. 1918 de Avrupada mütareke borusu çaldığı vakit, Ademoğullarını, taze mezarlar başında gözyaşı dökerken değil, birer çılgın gibi, eğlence, zevk ve safa ve dans salonlarına koşuşurken gördük.

Harpten kurtulan insanlar, bir ruhi aksülâmelle, kalblerini zenci temposuna kaptırarak, yıllarca sıçradılar, durdular.

1939 eylûlünde yeni Avrupa harbinin patlayışı, insan ruhunun yeniden başkaldıran boğuşma ihtiyacıdır.

İşte bahar geliyor... Bu harp ne kadar sürecek?. Kimbilir?. Geçen büyük harbin ölüm, zayiat, ve imha edilen medeniyet eserleri bilânçosu ve istatistiği henüz yeni tamamlanmışken, bir yeni facianın harekete geçen ibresindeki yaman rakkası seyre başlıyoruz.

Şimdi bütün dikkatler, yeni açılan bu facia perdesinde.

Zavallı medeniyet! İnsanlar elinde bir palyaço suratına döndü. Bir taraftan yapılıyor, bir taraftan bozuluyor.

Öyle görünüyor ki, yeni harp, evvelkinden daha yezit çıkacak. Artık tarihçiler, yeni hâileye ad takarken, belki de, köhne Milât hesabından istiane etmiyecekler, bu yeni faciaya: «Bir numaralı medeniyet düşmanı» adını verecekler.

Şu, eylûlde başlıyan yeni Avrupa harbinin ilk ağızda işlediği günaha bakınız:

Bern 2 (A.A.)— Varşovanın bombardımanı esnasında içinde Chopinin kalbi saklı bulunan kiliseye de bir Alman obüsünün düştüğü teeyyüt etmektedir. Kalbin bulunduğu kap patlamıştır.

Bedbaht bestekâr Chopin!.. Zavallı dâhi san'atkâr!.

Şu insanları görüyor musun?. Seni kalblerinde değil, kavanoz içinde bile saklıyamıyorlar.

REŞAT FEYZİ

Asliye hukuk mahkemeleri yeni binada

Şehrimiz asliye hukuk mahkemelerine tahsis edilmek üzere esaslı bir şekilde tamir olunan vilâyet binası yanındaki eski Şûrayı Devlet binasının tefriş olunması işi de bitmiştir.

Asliye hukuk mahkeme ve kalemlerine aid eşya ve dosyaların bu yeni yere taşınmaları da ikmal edildiğinden evvelki günden itibaren bu mahkeme ve kalemler eski Şûrayı Devlet dairesinde çalışmağa başlamışlardır.

—o—

İtalyada sınaî tetkikler

İktısat Vekâleti İtalyada bazı sınaî tetkikler yapdırtmağı karar laştırmıştır. Bu maksatla sanayi tetkik heyeti azasından Müeyyed Kerimalan yakında Romaya hareket edecektir.

Pasif korunma

Şehrimizin her kazasında beşer kişilik tâli komisyonlar teşkil olundu

Vilâyette müteşekkil «pasif korunma komisyonu» tarafından idare edilmekte olan «hava taarruzlarından korunma» işleri ile uğraşmak ve büyük komisyona merbut bulunmak üzere şehrimizin her kazasında birer komisyon kurulmuştur.

Bu komisyonlar; kaymakamların reisliğinde olmak üzere mahallî askerlik şubesi reisi, hükûmet tabibi, emniyet âmiri ve mahallî jandarma kumandanından müteşekkildir

Kaymakamlar, lüzum gördükleri takdirde istişarî mahiyette olmak üzere diğer müessese ve teşkilât âmirlerini de bu komisyonların toplantılarına çağırabileceklerdir.

İstanbul kazalarında olduğu gibi pasif korunma mecburiyetine dahil olan her kazada da bu surette bir komisyon teşkil olunacaktır.

Diğer taraftan vilâyet pasif korunma komisyonları azaları da 12840 numaralı kararname ile şu surette tesbit edilmiş bulunmaktadır

Valinin reisliğinde, - askeri garnizon olan yerlerde garnizon komutanı veya vekili - askerlik şubesi reisi, Cumhuriyet müddeiumumisi, Defterdar, Nafıa, baytar, ziraat, sıhhat, maarif, ticaret, sanayi ve mesai müdürleri, seferberlik, posta, telgraf ve telefon, gümrük, emniyet müdürleri, mahallî jandarma komutanı, belediye reisi, ticaret ve sanayi odası reisi ve yahut başkâtibi, Kızılay reisi, istasyon ve liman müdürleri.

Şehrimiz pasif korunma komisyonu toplantısında verilen bir karar mucibince bastırılan pasif korunma talimatnamesinin halka tevzi olunmasına başlanılmıştır.

—ooo—

Belediyede tekaüt maaşı tahsisleri

Şehrimiz belediyesinden tekaüt ve eytam maaşı alacak olanların tahsis muamelesi ikmal olunanlara ait son aylık liste dün Dahilye Vekâletinden vilâyete tebliğ olunmuştur.

Bu listeye göre, mülkiye müfettişi ölü Kemal Ergin, Konya valisi ölü Arifi paşa, Beyoğlu tebhirhanesi tebhir memurluğundan mütekaid Mahmut Sengü, Bitlis valisi Sedat Aziz Erim ve Eyüp tahsil memurluğundan mütekaid Mahmut Cemil İlker ve ailelerine ait maaşların tahsis muameleleri ikmal olunmuştur.

—o—

Bir Alman kütüphane mütehassısı geliyor

Şehrimiz üniversitesi edebiyat fakültesi enstitüsü ve kütüphanelerinin tanzim olunması için Almanyalı mütehassıs B. Gottac - hholk'un angaje olunması Maarif Vekâletince kararlaştırılmıştır.

DIŞ POLİTİKA

Emperyalizm ne demektir?

Yazan: AHMET ŞÜKRÜ ESMER

Emperyalizm de «bitaraflık» ve «tecavüz» gibi, tarife muhtaç olan bir tâbirdir. Çünkü bu sözün de manasını bilenler ve bilmiyenler tarafından uluorta kullanıldığını görüyoruz. Ve bazı devletlerin de bu kelimeyi, kendi politika hedefleri uğrunda istismar ettikleri anlaşılmaktadır. Hattâ gazetelerimizin bir kısmı, bu propagandaya kapılarak bugünkü muharebe karşısında Türk efkârıumumiyesini şaşırtacak neşriyat yapmaktadırlar. Bunlar diyorlar ki, İngiltere ve Fransa emperyalist devletlerdir. Şu Almanya da emperyalisttir. Şu halde her iki taraf da haksızdır. Ve harbe önce kim başlamış olursa olsun, her iki taraf da mütecavir sayılmalıdır. Bu, çok sakat bir görüştür. Evvelâ emperyalizm ne demektir?. Emperyalizm lûgatteki manasına göre imparatora taraftar olmak ve yahut da imparatorun menfaatlerine hizmet etmek demektir.

Fakat emperyalizmi bu manada kullanmadığımız aşikârdır. Emperyalizmi bir devletin dış politikasını ve politika hedeflerini izah için kullanıyoruz. Ve bu manada emperyalizm, bir devletin, milliyet ve ırkı kendisine yabancı olan milletler üzerne nüfuz ve hegemonya kurması demektir. Şu halde başlarında bir imparator olan İngiltere ve İtalya birer emperyalist devlet olduğu gibi Cumhuriyet Fransası da, komünist Rusya da emperyalisttir. Emperyalizm ile birinin, devlet rejimi ile alâkası yoktur. Ve kapitalist devlet emperyalist olacağı gibi, sosyalist devlet de başka milletler üzerine nüfuz kurmak isteyince, emperyalist olur. Şu halde bugün her büyük devlet emperyalisttir. Filipin adalarında nüfuz kurduğu için Amerika da...

Türk milleti sempatisi itibarile emperyalistliğin aleyhindedir. Fakat bu antipati bizi, emperyalist politikayı likide etmek gibi bir hedef peşinde sürükliyemez. Çünkü bütün büyük devletlere karşı harp açamayız ve yahut da bunların hepsine aleyhtar bir vaziyet almamız lâzımdır. Biz, haricî politikamızın hedeflerini tayin ederken de büyük devletlerin davalarına karşı vaziyet alırken de daha realist düşünce ile hareket etmeliyiz. Bu düşünce de şu olmalıdır: Emperyalizmin tasfiyesini, insanlık için belki doğacak daha mes'ut bir güne bırakarak hepsi de emperyalist olan büyük devletlerden hangisinin politikası Türk vatanı adı verdiğimiz bu sevgili memleketimizin emniyetini ve bu memleket hudutları içinde yaşıyan milletin istiklâlini tehdit eder?. Biz memleketimizin emniyetini ve milletimizin istiklâlini tehdit eden devletlerin düşmanıyız. Emniyetimizi takviye eden devletlerin dostuyuz. Türkler için bundan başka bir ölçü yoktur. Ve şu devlet emperyalist olduğundan ona karşı antipatimiz vardır. Bu devlet emperyalist olmadığından ona karşı sempati besliyoruz demek, başkalarının politikasına âlet olmaktır.

Jimnastik muallimleri

Mektepler arası spor takımlarının tanzim için toplanmakta olan lik heyetlerine bazı beden terbiyesi öğretmenlerinin iştirak ettikleri görülmüştür.

Dün Vekâletten Maarif Müdürlüğüne bir emir gönderilmiştir. Bu emirde tekmil beden terbiyesi öğretmenlerinin asli vazifeleri lik heyetleri içtimalarına da mecburi bazaman devam etmeğe oldukları bildirilmektedir.

Birimizin Derdi Hepimizin Derdi

Lağımı patlamış sokak

Harbiyede Ölçek sokakta 10 numaralı evde oturanlar yazıyor:

«Harbiye caddesinden sonra ilk sokak olan Ölçek sokağı esasen uzun zamandanberi yağan yağmurlar dolayısile kaldırımsızlık yüzünden, bir bataklık şeklini almıştı. İki haftadanberi de ana lâğımının kapanması dolayısile sokağımız geçilmez ve oturulmaz bir hal aldı. Biriken lâğım suları halkın sıhhati için bir tehlikedir. Birkaç kere müracaat ettiğimiz halde derdimizi dinletemedik. Lûtfen, alâkadar makamatın nazarı dikkatini celbine tavassut buyurmanızı rica eder ve saygılarımızı sunarız.»

ADLİYE — POLİS

Macera üstüne macera peşinde

Resmi elbise giyerek genç kızları dolandıran Mehmet oğlu Şükrü isminde bir gencin muhakemesine dün 2 inci ağır cezada başlanmıştır.

Macera perest bir genç olan ve Ürgüplü bulunan Şükrü bundan birkaç yıl evvel sahte bir lise diploması tedarik ederek yedek subay okuluna girmiş; fakat, bilâhare elindeki şehadetnamenin sahte olduğu anlaşılarak mektepten çıkarılmıştır.

O sıralarda sırtına resmî bir elbise geçiren Şükrü bazı genç kızlara da musallat olmuş ve bunları izdivaç vadile kandırmıştır.

Kendisi, bu suçlarından dolayı o vakit asliye birinci cezaya verilmiştir. Muhakeme neticesinde de 1 yıl hapse mahkûm edilmiştir.

Fakat Şükrü hapishaneden çıktıktan sonra da rahat durmamıştır. Tekrar resmî bir elbise tedarik ederek buradan Adapazarına gitmiş ve süvari kıyafetinde ötede beride dolaşmağa başlamıştır.

Adapazarında Necmiye isminde saf ve güzel bir kızcağız Şükrünün tuzağına düşmüş; mes'ud bir yuva kurmak emelile evvelâ kalbini genç adama kaptıran Necmiye biraz sonra bütün cihaz parasını da vermiştir.

Şükrü ise, zavallı kızcağızın elindeki bütün paraları aldıktan sonra, sevgilisinin kendisini sinemada beklediği bir saatte; trene atladığı gibi İzmite kaçmıştır.

Burada da dul bir kadını sözlenile kandırmış ve ondan da - bilâhare ödemek vadile - para almıştır.

Nihayet, avantüriye adamın hareketlerinden şüphelenilmiş ve kendisi sıkı bir göz hapsine alınarak tam İzmitten firar edeceği zaman istasyonda yakalanmıştır.

Dünkü muhakemesinde Şükrü cürümlerini tamamen inkâr etmiştir. Fakat resmi bir elbise ile çıkarılmış bir fotağrafı kendisine gösterildiği vakit:

«— Sahte şehadetname ile bir zamanlar yedek subaya girmiştim. Bu resim o vakitler çıkarttığım bir resimdir!..» diye tevilde bulunmuştur.

Neticede bazı şahitlerin celbedilip dinlenilmesi ve Necmiyenin de ifadesinin alınması için bu şayanı dikkat muhakeme başka bir güne talik olunmuştur.

Yazan: İskender F. SERTELLİ

BAR ÇİÇEKLERİ

No. 92

Selma cevap vermedi...

Ve sadece dudağının ucile gülerek, odadan içeriye girdi... Kapıyı kapadı...

Semih, odanın elektriğini daha önceden açmıştı.

Geniş, ferah, temiz mobilyeli bir yatak odası.

Selma derhal başını çözdü...

Mantosunu çıkardı..

Ve kendini bir et külçesi halinde, şezlongun üstüne attı... Geniş bir nefes aldı:

— Semih cidden temiz yürekli bir erkek. Ve şimdi anladım ki, beni sevenlerin en samimisi... Yolda dedikleri çok doğrudur. Şimdi, Büyükdereye, Cemili aramağa gittiğimiz ve otelde geçirdiğimiz geceyi düşünüyorum... Eğer onun yerinde başka bir erkek olsaydı, arslan ağzında didiklenen bir kuzuya çevirirdi. Nefsine bu kadar hâkim olan bir erkeğe her hususta itimat edilebilir. Onun hakkında henüz kat'î bir kararım yok.. Sadece: Temiz kalpli, fedakâr bir insan. İşte o kadar.

Selma bir an için annesini, Bebekteki yuvasını düşündü. O hasta kadıncağız acaba ne halde idi?.

Selma ona ilk kaybolduğu gün, yolda rasladığı bir arkadaşile hayatta olduğunu, merak etmemesini bildirmişti.

Selma birdenbire annesinin yanına gidemezdi. Şimdi bu, onun ikinci kayboluşu demekti. Ertesi gün İngiliz zabiti kendisini Modadaki apartımanda bulamayınca aratmağa başlıyacak ve ilk müracaat edeceği yer elbette ki Selmanın Bebekteki evi olacaktı.

Selma Bebeğe gidemezdi. İngiliz zabitinden hoşlanmıyordu. O, kendini, böyle çirkin bir maceraya kurban veremezdi.

En iyisi, en doğrusu çarçabuk, mevki sahibi bir erkekle nikâhlanmaktı. O zaman onu hiçbir kuvvet, kocasının elinden kolay kolay alamazdı.

Selma bunu düşünürken:

— İşte, bu koca, ayağile bana geldi. Her ne pahasına olursa olsun, Semihle - vaziyetimi kurtarmak için - derhal evlenmeliyim.

Dedi. Biraz önce neler düşünüyordu ve şimdi neye karar vermişti!.

Selma, bu vaziyet karşısında, bundan başka ne yapabilirdi?

Yavaşça uzandığı şezlongtan kalktı.. Aynalı gardrobun önüne gitti... Saçlarını düzeltti. Yüzüne dikkatle baktı:

— Ayağını denk at, Selma! Semihle ancak vaziyetini kurtarmak için evlenmiş olacaksın! Bütün ömrünü bu mesin suratlı herifle geçirmek için değil.

Ve kendi kendine gülerek, duvarlardaki resimlere bakmağa başladı.

İşte bir tablo. Semihin gençlik resmi...

— Gençliğinde pek de çirkin bir erkek değilmiş... Keskin, zeki bakışları var. Yaşı ilerlediği halde bu bakışlarını muhafaza edebilmiş, hâlâ heyecanlı bir adam.

Sonra birden başka bir duvara döndü:

— Hayır... Hayır... Ne olursa olsun, bütün gençliğimi bir bardak su gibi onun ayaklarına atacak kadar budala değilim. Yarınımı, istikbalimi düşünmeğe, saadeti yudum yudum içmeğe mecburum.

Aradan yarım saat bile geçmemişti.

Semih, alt kattaki yemek salonunda - kız kardeşile birlikte - güzel bir yemek sofrası hazırlıyarak, Selmanın kapısını vurdu:

— Uyuyor musunuz, Selma Hanım?.

Selma içeriden seslendi:

— Hayır... Bu saatte uyunur mu hiç?!.

Ve kapıyı açarak:

— Sizi bekliyorum...

Diye mırıldandı.

Semih:

— Haydi canım, dedi, biraz yemek yiyelim. Kız kardeşim bizi bekliyor.

Selma odadan gülerek çıktı.

Semih, Selmanın neş'e ve ümit dolu gözlerine baktıkça sevinıyordu.

Yavaş yavaş merdivenden inerek, alt kattaki yemek salonuna girdiler.

Masanın başında ayakta duran Maviş biraz önce Semihle konuşmuştu.

Semih:

— Maviş hanım, dedi, kız kardeşimin candan arkadaşıdır. Bu adı o kovmuş kendisine..

Selma genç kızı başile selâmladı.

Sofraya dört kişi birden oturmuşlardı.

Uzun yemek masasının bir tarafında Semihle Selma, öteki tarafında da Mavişle Semihin kız kardeşi oturuyordu.

Hizmetçi kadın sofraya bakıyordu.

Semih birkac bira şişesini birden kendi elile açarak, büyük bardaklara boşalttı.

Selma çok sakin ve soğukkanlı bir kızdı. Maviş onun karşısında bir cıva gibi yerinde duramıyacak kadar hafif ve hoppa görünüyordu.

Maviş sinirlenmeğe ve Semihle fazla alâkadar olmağa başlamıştı.

Ah şu kadın kaprisleri!...

Semih gelmeden, kız kardeşinin Mavise söylediği sözlere genç kız omuz silkerek mukabele ettiği halde, şimdi onun yanında kendisinden çok daha güzel bir kadın görür görmez, son vitesle giden bir motör gibi ayaklarını masanın altında ovnatarak homurdanması kadın ruhunun ne güzel, ne vazıh bir ifadesiydi. (Devamı var)

Avrupa Harbinin Yeni Meseleleri

Zırhlı vasıtalardan azami istifade

Tekerlek olmasaydı, medeniyet de görülmiyecekti, derler. Avrupa harbi gösteriyor ki silâhların da türlü tekâmül safhalarından geçmeleri lâzım geliyor. Zaten bu geçiş de kendi kendine olmaktadır. Tank denilen vasıta yeni kullanıldığı zaman maksat piyade askerinin mitralyöz ateşinden himaye edilerek çok iş görebilmesini temin etmekti. Onun için ilk tanklar piyade ile beraberdi. Zırhlı, seyyar bir vasıta ki atılan kurşunlara karşı gidiyor, kendi attığı mermilerle de düşmanı susturuyor, arkasından gelen piyadenin ilerlemesini temin ediyor. Fakat geçen harpte ilk kullanılan tank bu maksatla iş görerek ağır yürüyüşü ile piyadeden ayrılmaz iken simdi artık o da değişmiş, hızlanmış ve piyadeyi bırakmış gibidir.

Ancak Avrupalı mütehassısların yeni neşriyatı da gösteriyor ki vesaitin kıymeti ne olursa olsun harbi yapacak yine insan kuvvetidir. Piyadenin harpteki rolü ise hiçbir zaman gözden kaçacak gibi değildir. Şu halde yeni bir mesele vardır:

Tekerlekli, zırhlı bir vasıta çok işe yarar. Fakat bunu piyadenin işine azamî surette yarıyacak bir hale getirmek düşüncesi erbabını meşgul etmektedir.

Lehistan harbinde Lehlerin tanklara karşı lâzım gelen müdafaa vasıtaları kâfi olmadığı cihetle taarruz eden düşmanın zırhlı kuvvetlerine mukavemet edilemedi. Sonra havadan yağan bombaların da bu zırhlı harp arabalarına tesir edemeyişi onların ehemmiyetini arttırmış oldu. Sür'at, kuvvet, mukavemet, silâh itibarile bir çok evsafı toplamak üzere bunların şimdi yenileri yapılmaktadır. Hem hızlı olmak, hem dayanıklı olmak, hem de çok silâhı olmak öyle ehemmiyetli bir âmildir ki acaba bu gidişle harpte daha büyük makineli vesaitin kullanılmıyacağı ne malûm? suali hatıra gelmektedir. Yani artık müstakil surette hareket ederek harbe giren cesim kıt'alar halinde tankların döğüşeceği düşünülmektedir.

Bu fikirler İngilterede bir zamandanberi erbabını meşgul etmektedir. Fakat mevzu henüz münakaşa halindedir. Daha zırhlı harp makinelerinin bu kadar vâsi mikyasta kullanılabilmesi için şimdiki inkişaf ve terakki kâfi görülmüyor. Çünkü, diyorlar, bir tank bir mânia yüzünden yolda kalabilir. Bir köprünün yıkılması buna kâfidir. Yahut da karşısına çıkan kendi gibi vesait onu alıkoyacaktır. Sonra onun «acıkması» vardır ki tahammül edemez; yani yakacak maddesi kalmayınca o da olduğu yerde kalır. Fakat uzağa gitmeğe ne hacet? Şu yakın senelerde ne inkişaflar oldu değil mi?. Bir fikir bir kere düşünülmemiş olsun; ondan sonra onu ergeç filiyat ve tatbikat sahasında görmek kolaylaşıyor.

ALİ KEMAL SUNMAN

Son Telgraflar

Finlandiya, Fransa ve İngiltereden asker gönderilmesini istiyecek

Londra 6 (A.A.)— İskandinavyada bulunan İngiliz gazetecileri Finlandiyanın her nevi harp malzemesine şiddetle ihtiyacı olduğunu yeniden tebarüz ettirmektedirler.

Deyli Herald gazetesinin Oslo muhabiri, İskandinavyada gittikçe sarahat kesbeden bir intibaa göre Finlandiya hükûmetinin yakında İngiltere ve Fransadan askerî kıt'alar gönderilmesini istiyeceğini ehemmiyetle kaydeylemektedir. Ayni muhabirin yazdığına göre İngilterenin daha şimdiden Norveç ve İsveç topraklarından asker geçirmek için bu iki memlekete müracaat ettiğine dair Stokholmde bir rivayet dolaşmaktadır.

İsviçrede yeni askerî tetbirler

Londra 6 (Hususi) — Bernden gelen haberlere göre, 9 martta silâh altına çağırılmış olan sınıfların bugünden itibaren depo kıtaatına müracaatları ilân edilmiştir. Bu karar 60 bin kişiyi alâkadar etmektedir.

İsviçre hudutlarına Alman kıt'alarının tahşidi ve gelen raporlar üzerine, hükûmet ihtiyatî tedbirlerini tacil etmek mecburiyetinde kalmıştır.

Zagrebde patlayan bombalar

Belgrad 6 (A.A.) — Malûm olduğu veçhile bundan birkaç gün evvel Zagrebde altı telefon kabinesi ile bir mahkemenin koridorunda bombalar infilâk etmiş idi. Bu münasebetle Başvekil muavini Matchek, dün bir beyanname neşrederek bu gibi tethiş hareketlerinin aleyhinde bulunduğunu ilân ve mücrimlerin lâyıkile tecziye edilmelerini talep etmiştir.

Matchek, bilhassa bu gibi harekâtın ihtimal ecnebilerden para almakta bulunan bazı eşhas tarafından yapılmakta olduğunu beyan ve bu eşhasın Sırp ve Hırvatların düşmanları olduğunu ve memlekette siyasî hayatın normalleşmesine mâni olmağa çalışmakta olduklarını ilâve etmektedir.

Matchek, bütün Hırvat vatanperverlerini mücrimleri meydana çıkarmak hususunda hükûmet memurlarına yardımda bulunmağa davet etmektedir.

Bu suikastlar neticesinde nüfusça telefat vukua gelmemiş olduğu gibi hasarat da yoktur.

Yugoslav Nazırına Alman nişanı

Berlin 6 (A.A.)— Hariciye Nazırı von Ribbentrop, Yugoslav ticaret nazırını kabul ederek kendisine Alman kartalı nişanının büyük kordonunu tevdi etmiştir.

Alman istihbarat ajansının bir mümessiline beyanatta bulunan Yugoslav ticaret nazırı, Alman iktisadiyatı ile Yugoslav iktisadiyatının yekdiğerini itmam etmekte olduğunu ve iki memleket arasındaki mübadelelerin hayatî bir mesele teşkil etmekte bulunduğunu söylemiştir.

Yugoslavyanın bitaraflığından bahseden nazır, bu bitaraflığın kendilerile ticarî münasebetlerde bulunmakta olduğu bütün memleketlere tatbik edilmesi lâzımgelmekte olduğunu ilâve etmiştir.

Amerikadaki İngiliz müstemlekesi

Vaşington 6 (A.A.) — Âyandan Reynauld, merkezî Amerikadaki İngiliz müstemlekelerinin satın alınması hakkında bir kanun lâyihası tevdi etmiştir. ayni mıntakadaki Fransız müstemlekelerinin de satın alınması için ikinci bir lâyiha tevdi edilecektir.

Alman cüzütamlarında faaliyetler

Bern 6 (A.A.)— Stefani: Bütün Constance gölü mıntakasında Alman cüzütamlarının faaliyet halinde bulundukları görülmekte, fakat bunların istirahate çekilen kıtalar olduğu zannedilmektedir.

Fransız hududunda jura mıntakasını teftiş eden General Gamelinin mevcudiyeti haber alınmıştır.

Velles bir konferans topluyor

Londra 6 (A.A.) — Daily Ekspres gazetesinin Kopenhag muhabirinin öğrendiğine göre B. Sumner Velles, hafta nihayetinde Londrada bir konferans toplayacak ve bu konferansa Amerikanın Norveç, Danimarka ve İsveçteki sefirleri iştirak edecektir. Finlandiyadaki Amerika sefirinin de bu konferansa iştirak etmesi muhtemeldir.

Amerika sefirleri, bulundukları memleket payitahtlarını terketmeden evvel o memleketlerin hariciye nazırlarile görüşeceklerdir.

İrak paktdan ayrılmıyacak

Tahran 6 (A.A.) — İran Hariciye Nazırının tebrik telgrafına cevap veren yeni Irak Başvekili ve Hariciye Nazırı Sadabat paktını imza eden devletlerle teşriki mesai siyasetine devam edeceğini bildirmiştir.

Sovyetler yeni bir taarruza geçiyor

(1 inci sahifeden devam)

Fin tayyareleri Sovyet kollarını ve takviye kıt'alarını bombardıman etmektedir. Fin erkânıharbiyesi, kıtaatı Viipurinin arkasındaki üçüncü müdafaa hattına çekmeyi lüzumlu görmüştür.

GÖNÜLLÜLER

Londra 6 (Hususi)— Finlandiyaya her taraftan gönüllü gelmektedir. İsveçteki gönüllüler 150 bini, Norveçte 50 bini, Danimarkada 4 bini bulmuştur.

Nevyorktan bildirildiğine göre 3000 gönüllü yola çıkmak üzeredir. Kanadadan da 950 gönüllü yakında hareket edecektir.

SOVYETLER İSVEÇE TARZİYE VERDİ

Paris 6 (Hususi)— Moskovadaki İsveç sefarethanesi, 25 şubatta İsveç topraklarında Pajola köyünün bir vey iki Sovyet tayyaresi tarafından bombardıman edilmesinin, istikamet tayinindeki bir yanlışlıktan ileri geldiğini ve keyfiyeti tasdik eden Moskova hükûmetinin özür dilediğini bildirmiştir.

İNGİLTERENİN GÖNDERDİĞİ BOMBARDIMAN TAYYARELERİ

Londra 6 (Hususi)— Müttefiklerin Finlandiyaya yardımı şimdi günü güne yerine ulaşmaktadır. Stokholmden bildirildiğine göre, İngiliz bombardıman tayyareleri de mahalline varmıştır. Cenubî Afrika, kendisi tarafından sipariş edilen bu tayyarelerden Finlandiya lehine feragat etmiştir.

PORTEKİZİN YARDIMI

Paris 6 (Hususi)— Portekiz hükûmeti, Finlandiyaya müracaat ederek, Portekizden ne gibi yiyecek ve giyecek eşyası istediğini sormuştur.

FİN CUMHURREİSİNİN TEBRİKİ

Londra 6 (Hususi)— Fin Cumhurreisi Kallio Mareşal Mannerheime bir telgraf çekerek 13 üncü Sovyet fırkası ile 24 üncü Moskova tank livasının imhasından dolayı tebrikâtta bulunmuştur.

FİN ÇOCUKLARI DANİMARKAYA GÖNDERİLİYOR

Kopenhag 6 (A.A.)— Fin çocuklarından mürekkep ikinci bir kafile buraya gelmiştir. Yakında başka kafileler de gelecek ve Danimarkalı aileler tarafından kabul edilecek olan 50,000 çocukluk kontenjan bu suretle tamamlanmış olacaktır.

Meyhanelerde telefon bulunacak

Otel, gazino ve hanlarda da birahanelerde olduğu gibi telefon bulundurulması kararlaştırılıp keyfiyet alâkadarlara tebliğ olunmuştur.

Bazı küçük meyhane ve içkili mahallerin telefon almadıkları görüldüğünden içki içilen her dükkânda muhakkak telefon bulunması ve en yakın zabıta merkezi telefon numarası ile müessesenin telefon numarasını gösteren büyük levhaların görünecek yerlere asılması da dün tamim olunmuştur.

İtalyan vapurlarındaki kömürler boşaltılıyor

(1 inci sahifeden devam)

nu verecektir. Bununla beraber kömürlerin boşaltılmasına muhakkak nazarile bakılmaktadır. Kömürler boşaltıldıktan sonra, vapurlar serbest bırakılacaktır.

İNGİLTERENİN CEVABI

Londra 6 (Hususi) — Hükûmet, İtalyan protestosuna vereceği cevabı hazırlamaktadır. Verilecek cevap nazikâne olmakla beraber, kat'i ifadeli olacağı anlaşılmaktadır.

Hemen bütün İngiliz gazeteleri, bir hayat ve memat davasının görüldüğü bugünlerde, İngilterenin haklarını kullanmakta müsamaha göstermesine imkân olmadığını yazmaktadır. Bu gazeteler, geçen umumî harpte müttefikler sınıfında bulunan İtalyanın bu nevi kontrolu daha şiddetle tatbik etmiş olduğunu hatırlatmaktadır.

ALMANYA MUKABELEYE GEÇTİ

Paris 6 (Hususi) — Bütün Alman tayyarelerine, İngiltereye yük taşıyan vapurlara karşı hücumların tasdit edilmesi için emir verilmiştir. Bu tayyareler, bilhassa İskoçya kömürlerinin İngilterenin cenubuna nakline mâni olacaklardır.

Pazar günü, Alman tayyareleri dokuz Holanda vapuruna taarruz etmiştir. Bu taarruzların, İtalyaya gönderilecek Alman kömürlerine karşı İngilterenin koyduğu ambargoya bir cevap teşkil ettiği, Almanyanın Holanda ile İngiltere arasında bütün münakalâta mâni olmağa karar verdiği bildirilmektedir.

Holanda mehafili İtalyanın protestosunu sempati ile karşıladığı halde, son 24 saatte dokuz Holanda balıkçı gemisi Alman tayyareleri tarafından bombardıman edilmiştir. Bir başka Holanda vapurunun batırılmış olmasından korkulmaktadır.

ROMA NASIL KARŞILIYOR?

Roma 6 (Radyo) — Londra hükûmeti, kömür meselesinin dostane bir surette halli arzusunu izhar etmekle beraber İtalyan gemilerini tevkif etmiştir.

İngilterenin maksadı, ablokanın sıklaştırılması ile bitaraf devletleri müşkülâta düşürmek ve bu suretle Almanya aleyhine harekete geçirmektir. İngilterenin bu hareketinin Akdenizde seyrüseferi ihlâl etmesinden korkuluyor.

İtalyan notası bütün dünyada büyük bir alâka uyandırmıştır. Tevkif olunan kömür yüklü gemilerden ikisi şunlardır.

Evvelâ Cenova kumpanyasına mensup biri 11,300, diğeri 8,000 tonluk iki gemi tevkif edilmiştir. İngiltere hükûmeti, Roterdamdan yola çıkan bütün gemilerin tevkif olunacağını bildirmiştir. Bu gemilerde 180,000 ton Alman kömürü vardır.

Velles bu akşam Parise gidiyor

Paris 6 (Hususi) — Amerika hariciye müsteşarı Sumner Velles bu akşam hususî vagonla Lozandan buraya hareket edecektir.

Velles Lozandaki ikameti esnasında Berlindeki görüşmeleri hakkında raporunu yazmıştır.

Gazeteler, Velles'in vazifesinin hakikî manasının ancak Amerikaya dönüp, raporunu Ruzvelte verdikten sonra belli olacağını yazıyor. Kat'î kararı Ruzvelt verecektir. Bununla beraber netice hakkında hiç bir nikbinlik gösterilmemektedir. Velles hafta sonunda buradan Londraya gidecektir. Çemberlaynın hususî kâtibi yapılacak görüşmeler hakkında bir program hazırlamaktadır.

Londra 6 (Radyo)— Mister Sumner Velles'in perşembe günü Parise muvasalat edeceği Lozandan bildiriliyor.

Hitlerin, Vellesden ancak Ruzvelte söylenmek ve başka kimseye ifşa edilmemek vadini aldıktan sonra, Amerika Hariciye Müsteşarına Almanyanın görüşlerini bildirmiş olduğu söylenmektedir.

-ooo-

Romanya üç cep torpitosu satın aldı

Paris 6 (Hususi) — Romanya hükûmetinin İngiltereden satın aldığı üç cep torpidosu Parise gelmiştir. Bu torpidolar Fransız kanallarından geçerek, Akdenize çıkacaktır.

Yanlış beyanname verenler takip ediliyor

(1 inci sahifeden devam)

saklıyanlar da çoktur. Bunların isimlerini tesbit ediyoruz. Bu hususta yeni talimat gelir gelmez haklarında takibata geçilecektir.»

BİR TÜCCAR TEVKİF OLUNDU

Diğer taraftan Eskişehirde de bazı tüccarların şeker saklayıp ihtikâr yapmak istedikleri görülerek 7 tüccar derhal cürmümeşhut mahkemesine verilmişlerdir.

Bunlardan deri tüccarı Mehmet Barutcunun; deri balyalarının altına çuvallarla şeker sakladığı tesbit edilerek kendisi tevkif olunmuştur.

Diğerleri gayrimevkuf olarak 7 mart günü muhakeme edileceklerdir.

İstanbul dördüncü icra memurluğundan:

Hulûsiye borçlu Şayestenin mahcuz olup paraya çevrilmesine karar verilen Sultanhamamında 33 No. lı mağazada mahfuz bir adet taban halısı, bir adet yol halısı bir adet gardrop ve bir kanape, 2 koltuk bir adet ufak orta masası bir adet sigara sehpası bir adet A. E. G. markalı vantilâtör bir adet kristal duvar aynası ve iki perde ve bir korneşin 15/3/940 tarihine rastlıyan cuma günü saat 12 den itibaren Sultanhamam 33 No. lı mağaza önünde muhammen kıymetlerinin yüzde yetmiş beşini bulduğu takdirde satılacak aksi halde 18/3/940 tarihine rastlıyan pazartesi günü ayni saatte yapılacak olan ikinci arttırmada en fazla bedelle alıcısına satılacağından taliplerin mezkûr gün ve saatte mahallinde hazır bulunmaları ilân olunur. (939/1933)

Şehirde imar işleri ve pasif korunma

Vali ve Belediye Reisi Dr. Lûtfi Kırdarın bu sabahki bütün refiklerimizde, İstanbulun imar işleri ve belediyenin pasif korunma hakkında lüzumu kadar tedbir almadığı yolundaki tenkitlere karşı beyanatı intişar etmiştir.

Dr. Kırdar bu beyanatında, İstanbulda yapılmakta olan işlerin, sırf belediyenin kendi bütçesi dahilinde yapılmakta olan işler olduğunu ve buna geniş bir imar hamlesi demek yerinde olamıyacağını söyliyerek şu izahatı vermektedir:

Taksim kışlası hükûmetten alınmıştır. Şimdi yıkılan kısımdan, Taksim bahçesinden bir köprü ile Sürpagop tarafına geçerek, tâ Nişantaşına kadar uzanmak üzere iki tarafı ağaçlıklı gezinti mahalli yapılacaktır. Harbiye mektebinin arkasında sergi için yer ayrılacaktır. Bu arsaların tramvay caddesine bakan kısımlarında altları mağazalı apartımanlar yaptırılacaktır. Taksimin denize nazır kısmında bir konferans salonu ve bir otel inşa edilecektir.

Dr. Kırdar bundan sonra Vali konağı önünde bir çocuk bahçesi yapıldığını, Dolmabahçe stadyomuna ayrılan tahsisatın başka yere sarfedilemiyeceğini, Mecidiye hastanesinin her sene dört yüz bin lira sarfile üç senede bitirileceğini, İstanbul yollarının tanzimi için 43 milyon lira para lâzım geldiğini, halbuki buna imkân olmadığını, şehrin ihtiyacından olarak bir küçük tiyatro binasının da inşa edileceğini söyledikten sonra, pasif korunma hakkında şunları ilâve etmiştir:

Pasif korunmada İstanbulda ilk akla gelen şey, ahşap binalardır. Halbuki şehirdeki yarıdan fazla bina ahşaptır. Bunları yıkmak ve içinde oturanları başka yerlerdeki binalara yerleştirmek milyonlarla başarılamıyacak muazzam bir iştir. Ahşap mahalleler arasında geniş yollar açılması da düşünülmemiş değildir. Yine bu da çok büyük yekûnlar tutacak masraflar ihtiyarına bağlıdır.

İstanbulda pasif korunma ihmal edilmiş değildir, alâkadarlar bunun'a meşgul olmaktadır. Sığınak yapmak, bunları havalandırmak için makineler getirtmek bugünkü harp şartları dahilinde güçtür. Belediye, itfaiye için hortum getirtmekte dahi müşkülât çekmektedir. Bununla beraber ilk akla gelen şey korunma siperleri inşasıdır. Bu da tetkik edilmektedir.»

BİR TEK ŞART..

(Başmakaleden devam)

Hakikat, halde İtalyanın harp sonuna kadar bitaraf ve kendi emelleri ile başbaşa kalması çok müşkül olacağa benzemektedir. Günün birinde nasıl olsa İtalya bu harbe karışmak ve taraflardan birini tercih etmek mecburiyetinde kalacaktır. Fakat, bu tercih sırasında İtalyanın Almanya ile birlikte yürümesi ve hele şimdiden buna müteşebbis olması aklıselimin kabul edebileceği bir dava olamaz. İtalyanın bugünkü vaziyette herhangi bir gizli paktın hükûm ve icaplarına uygun olarak İngiltere ve Fransa ile muhasamaya geçmesi müttefiklerin terütaze deniz, kara ve hava kuvvetleri karşısında kendisini topun ağzına atması olur ki İtalyanın böyle bir karara girmesini tasavvur edebilmek çok güç olduğu gibi zahiri vaziyetler İtalyanın Alman - Sovyet itilâfından sonra Berlinden uzaklaşmakta olmasını ve hakiki menfaatinin ya tam bitaraf, yahut da müttefikler cephesinde bulunmayı icap ettirdiğini göstermektedir. İtalyanın, «çelik ittifak» ı henüz bozmamış olması ise kendisini her iki tarafa da mümkün olduğu kadar ağır satabilmeyi tasavvur etmesi ile tefsir olunabilir.

Herhalde, görünüşteki vaziyet ve aradaki son diplomatik faaliyet, İngiliz ve Fransız matbuatının yirmi dört saatlik neşriyatı nazara alınırsa İtalyan - İngiliz ihtilâfının daha ziyade muslihane bir şeklihal bulunması yolile bertaraf edileceği ihtimalini kuvvetlendirmektedir. Bu şeklihal ise hiç şüphesiz İtalyanın Almanyadan aldığı kömürü ve sair maddeleri müttefiklerden alması, sattığı şeyleri de yine müttefiklere satması suretinde bir tesviye bulmak olacak, belki biraz daha Almanyadan uzaklaşmasını icap ettirecektir.

ETEM İZZET BENİCE

Zonguldak sahillerinde serseri bir mayn

Zonguldak sahilleri civarında bir serseri mayn görülmüş ve derhal imhasına geçilmiştir.

Teşekkür

Ankarada bulunan yeğenim küçük Onur Sezenin on gün devam eden yüksek ateşi esnasında yapılan yanlış teşhislerden sonra hastanın tedavisi kendisine tevdi edilen doktor Neşet Naci Arzanın yüksek ihtısası ve değerli ihtimamı ile çocuğun bir haftada kurtulması temin edilmiş olduğundan kıymetli doktor Neşet Naciye büyük minnettarlıklarımı alenen bildirmeği borç bilirim.

Küçüğün dayısı: Petrol Limited şirketi memurlarından:
Feridun Kara

Kongreye Davet

GALATA SPOR KULÜBÜNÜN senelik kongresi 10/3/940 saat 10,30 da kulübün Beyoğlundaki merkezinde aktolunacaktır.

HALK OPERETİ

Bu akşam saat 9 da
Zozo Dalmasla (Halime) büyük şark opereti. 40574

Bugün senenin en büyük şaheserine hazır olun.
Şöhreti bütün dünyayı saran 940 senesinin en büyük Filmi:
1 - OTEL EMPERYAL
Aşktan kuvvet... İhtirastan heyecan... Entrikadan esrar toplayan muazzam eser
2 - GÖRÜNMİYEN HAYDUTLAR
CHESTER MORRİS BRUCE CABOT
Bugün FERAH - AZAK'da Bugün

Bu Akşam Saat 9 da
İPEK Sinemasında
DÜNYA SİNEMACILIĞININ
KAHKAHA KRALLARI
KAHKAHA YARATICILARI
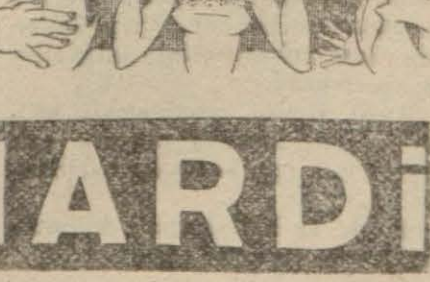
LOREL — HARDİ
Amerikada 3 ay evvel çevrilen EN SON - EN YENİ ve DAYANILMAZ komiklerin en güzel filimleri
ZAFER DÖNÜŞÜ
TÜRKÇE SÖZLÜ
Cumhur Reisimiz MİLLÎ ŞEF'in Doğu seyahatleri
ve Foks en son dünya ve muharebe havadisleri.

Yazan: Rahmi YAĞIZ — No: 52

Donanma Geliyor

Talât Paşanın zeki gözleri «Seni lâin seni !» der gibi yandı, söndü

Odada ufacık bir sükût belirdi.. Arkasından Enver Paşa Sadrazama danıştı:

— Büyük salona geçelim mi Paşa?

Talât Paşa:

— Nasıl istersen!.

Der gibi omuzlarını silkti, Harbiye Nazırı ilâve etti:

— Buyurun bir dolaşalım..

Sadrazamdan evvel Amiral Sušonla Prens Otto Hors ayaklandılar.. Önde Talât ve Enver Paşalar, iki adım arkalarında da Amiral ile Prens olduğu halde küçücük kafile koridoru geçti, büyük salona doğru yürüdü.

Antreye yakın ufak oyun salonunun önünden geçerlerken Harbiye Nazırının gözleri, poker masası başında süzük gözlerle Davusun karşısında mevki alan Bayramzadeye ilişti. Genç Nazır arkadaşına işaret etti:

— Bak.. Seninkiler kendilerini oyuna vermişler, çekişip duruyorlar.

— Kim o?.

— Kim olacak.. İsim gecesini kutluladıklarımız.. Bayramzade ile Bulgurcu..

Talât Paşa:

— Gidelim mi?

Manasını ifade eden bir yan bakışla arkadaşından istimzaç etti. Harbiye Nazırı bu bakışa cevap verdi:

— Haydi istersen şuraya da bir uğrıyalım Paşa.. Ben zaten sabaha kadar burada kalacak değilim. Sonra çıkar gideriz.

— Ben de kalacak değilim.. Hattâ hemen gitmek taraftarıyım.

— İyi ya.. Bir uğrıyalım da...

Salona girerlerken Enver Paşa yaverine işaret etti:

— Motör hazırlansın.. Döneceğim!

— Başüstüne Paşam..

İki İttihatçı kodamanın oyun salonuna girişi bir heyecan dalgası meydana getirdi.. Oyuncular da dahil olduğu halde salondakiler ayağa kalktılar.. Üniformalılar askerce selâm verdiler. Kadınlarla siviller reveranslarla bu iki kudret timsalini selâmladılar. Talât ve Enver Paşa Bayramzadenin yanına geldiler.. Harp zengini, yedi yerden kandilli temennalarla velinimetlerini selâmladıktan sonra ayakta durdu.. Paşa sordu:

— Oyun mu yapıyordunuz?

Bu sual Bayramzade ile Bulgur Kralını bir anda dile getirdi:

— Allah ömürler versin efendimiz.. Sayei devletinizde bir parça eğleniyorduk da...

Talât Paşanın zeki bakışlı göz bebeklerinde:

— Seni lâin seni...

Diyen bir ifadenin şimşeği yandı, söndü.. Paşa iltifatta bulundu:

— Devam edin oyuna...

— Huzuru devletinizde ne haddimize efendimiz..

İki Nazır birbirlerine bakıştılar..

— Bunların rahatını kaçırdık... Haydi gidelim!

Manasını gözgöze ifham ve kabul ederek ağır, vakur bir yürüyüşle geldikleri gibi kapıya doğru yürüdüler.

Akşamdanberi Davustun yanına oturarak bu gece tanıdığı şeker delikanlıyı gözlerile yiyormuşcasına ihtirasla süzen Harbiye Nazırının yakın dostu Lena Bartley ve Bayramzade ile Bulgur Kralının arasında bir koltuğa yerleşmiş oturan devrin gözdesi Macar dilberi Kordi Miloviç Nazırların arkasından ayağa kalktılar.. Onlar da salonu terkettiler..

Armatör Rasim Bey Bayramzadeye seslendi:

— Siz, daha kalacak mısınız beyefendiciğim?.

Bayramzade gözlerini oyun kâğıtlarından ayırdı. Armatörün yüzünde gezdirdi. Davustun babalığı bir göz işareti yaptı.. Harp zengini cevap verdi:

— Daha erken değil mi Rasim Bey?

— Yarına yapılacak mühim işlerim var da...

— Eh.. Öyle ise güle güle...

Armatör Rasim Davustun kulağına eğildi:

— Güzel yavrum.. Sen daha kalacağa benziyorsun.. Ben gidiyorum. Dikkat et; karşındakileri gücendirecek bir hareket yapma sakın.. Onlar bizim velinimetlerimiz. Haydi, hoşça kal.

Dedi, çıktı gitti.

Saat üçe çeyrek kala Külveter Paşa önündeki kâğıtları itti. Akşamdanberi bir türlü kendisine yar olmıyan talihine içerlemekten Alman Generalinin asık yüzü hiç gülmemişti. Aşağı yukarı 8-9 yüz lira kadar para kaybetmişti. Derin ihtirasına rağmen artık oyuna nihayet vermek lüzumunu hissederek Bayramzadeye oyuna nihayet verilmesini söyledi.

— Canım oynuyoruz işte...

Bu cevap, Generali kararından vazgeçiremedi.

— İsterseniz siz devam edin. Bu kalabalıkta bir dördüncü bulmakta güçlük çekecek değilsiniz ya... Bana müsaade...

Bu hareket, akşamdanberi devam eden poker partisine nihayet verdirdi. Oyuncular kalktılar. Davust önündeki para yığınını lâkayt parmak hareketlerile derledi, topladı.. Ceketinin dış cebine yerleştirdi.

Nazırların arkasından salonu terketmiş olan Lena Bartley ile Kordi Miloviç de salona dönmüşler, eski mevkilerini almışlardı.

(Devamı var)

ANÎ TESİR

BAŞ, DİŞ, NEZLE, GRİP, ROMATİZMA, NEVRALJİ KIRIKLIK

Ve bütün ağrılarınızı derhal keser. Lüzumunda günde 3 kaşe alınabilir.

NEVROZİN

İstanbul Levazım Âmirliğinden :

Memleket dışından 1600 ilâ 1500 baş top beygiri 8/Mart/940 Cuma günü saat 14 de Ankarada M. M. V. Satınalma komisyonunda pazarlıkla satın alınacaktır. Alâkadar firmalar daha evvel komisyona müracaatla şeraiti öğrenebilirler. Pazarlığa iştirak edecekler teklif edecekleri son fiat üzerinden kat'i teminatları ve diğer kanunî vesikalarile birlikte pazarlık gün ve saatte komisyonda hazır bulunmaları. (1676)

KAŞE

NEOKALMINA

GRİP BAŞ ve DİŞ AĞRILARI

NEVRALJİ-ARTRİTİZM-ROMATİZMA

Nafıa Vekâletinden:

Elâzığ - İran hududu hattının takriben yüz otuz beş kilometreden ibaret bulunan Orih karşısı - Muş - Şakir köy - Rahova kısmının etüdü ve Orih karşısı - Muş - Şakirköy - Rahova - Tuğ kısmının aplikasyon ameliyatı kapalı zarf usulile münakasaya konulmuştur.

1 — Münakasa 18/3/940 tarihine tesadüf eden pazartesi günü saat on altıda Vekâletimiz demiryollar inşaat dairesindeki münakasa komisyonu odasında yapılacaktır.

2 — Bu işin muhammen bedeli yetmiş beş bin liradır.

3 — Muvakkat teminatı beş bin iki yüz elli liradır.

4 — Mukavele projesi, eksiltme şartnamesi, bayındırlık işleri genel şartnamesi, etüt umumî fennî şartnamesi, kat'i mükâfillerin hesaplarına aid 4 A numaralı tip, istiksaf haritası katar sür'atlerini ve fren mesafelerini gösterir diyağramdan ibaret bir takım münakasa evrakı dört yüz kuruş mukabilinde demiryollar inşaat dairesinden tedarik olunabilir.

5 — Münakasaya girmek istiyenler bu husustaki her türlü referanslarını ve diğer vesikalarını bir istidaya bağlıyarak münakasa tarihinden en az sekiz gün evvel Vekâletimize müracaat ederek bu münakasaya girebilmek için ehliyet vesikası istiyecekler ve bu vesikalarını teklif zarfına koymuş bulunacaklardır.

6 — Teklif verecek olanlar teklif zarflarını 2490 numaralı kanunun ve eksiltme şartnamesinin tarifatı dairesinde hazırlıyarak münakasanın yapılacağı saatten bir saat evveline kadar numaralı makbuz mukabilinde inşaat dairesi arttırma eksiltme ve ihale komisyonu başkanlığına vereceklerdir. «1494» «849»

Sahip ve neşriyatı idare eden Başmuharriri
ETEM. İZZET BENİCE

Basıldığı yer: SON TELGRAF Matbaası

İstanbul Komutanlığı
Satınalma Komisyonu İlânları

Komutanlığa bağlı birlikler ihtiyacı için komisyonumuzda mevcut evsaf ve şeraitine göre yirmi bin kutu çorbalık mercimek komprimesinin kapalı zarf usulile münakasasına 12/3/940 Salı günü saat on birde başlanacaktır. Beher kutunun muhammen bedeli yirmi altı kuruştur. İlk teminatı üç yüz doksan liradır. İsteklilerin mezkûr saatten bir saat evveline kadar Fındıklıda Komutanlık satınalma komisyonuna teklif mektuplarını vermeleri. (1425)

*

Komisyonumuzda mevcut şartnamesine göre iki bin ton eşya nakliyatının ton ve kilometre hesabile pazarlıkla münakasası yapılacaktır. Münakasasına 14/3/940 Perşembe günü saat on birde başlanacaktır. İsteklilerin belli gün ve saatte Fındıklıda Komutanlık satınalma komisyonuna gelmeleri. «1691»

*

Komisyonumuzda mevcut şartnamesine göre Komutanlık birliklerinin hayvanlarının ihtiyacı için on iki bin beş yüz giyim nal ve bir buçuk milyon mıh pazarlıkla satın alınacaktır. Münakasasına 15/3/940 Cuma günü saat on dörtte başlanacaktır. İsteklilerin belli gün ve saatte Fındıklıda Komutanlık satınalma komisyonuna müracaatları. «1692»

Deniz Levazım satınalma Komisyonu İlânları

1— Mevcut keşif ve şartnamesi mucibince tahmin olunan bedeli 4525 lira 25 kuruş olan Tersanedeki fırında yapılacak olan tamiratın 18/Mart/1940 Pazartesi günü saat 14 de Kasımpaşada Deniz Levazım Satınalma Komisyonunda açık eksiltmesi yapılacaktır.

2— Muvakkat teminat miktarı «339,39» liradır.

3— Mevcut keşif ve şartnamesi her gün iş saati dahilinde mezkûr komisyondan alınabilir.

4— İsteklilerin 2490 sayılı kanunun tarifatı dahilinde icap eden vesaikle birlikte belli gün ve saatte mezkûr komisyona müracaatları. «1600»

RADYO MERAKLILARINA MÜJDE !!!
Bütün cihanda tabiî ve temiz sesi ile tanınmış

KÖRTİNG
RADYOLARI Gelmiştir

NECİP ERSES: Galata - Zülfarüs sokak, Sesli han Telefon: 41453

Devlet Demiryolları ve Limanları işletme U. idaresi ilânları

Muhammen bedeli 32195 lira olan 18 kalem muhtelif ampuller 18/4/1940 perşembe günü saat 15.30 da kapalı zarf usulü ile Ankarada idare binasında satın alınacaktır.

Bu işe girmek istiyenlerin (2414,63) liralık muvakkat teminat ile kanunun tayin ettiği vesikaları ve tekliflerini ayni gün saat 14,30 a kadar komisyon reisliğine vermeleri lâzımdır.

Şartnameler (161) kuruşa Ankara ve Haydarpaşa veznelerinde satılmaktadır. 1613

*

Muhammen bedeli 24,000 lira olan 30 ton neft yağı 14/3/1940 perşembe günü saat 15 de taahhüdünü ifa edemeyen müteahhidi namına açık eksiltme usulü ile Ankarada idare binasında satın alınacaktır.

Bu işe girmek istiyenlerin (1800) liralık muvakkat teminat ile kanunun tayin ettiği vesikaları hâmilen eksiltme saatine kadar komisyonda isbatı vücut etmeleri lâzımdır.

Şartnameler parasız olarak Ankarada malzeme dairesinden, Haydarpaşada tesellüm ve sevk şefliğinden dağıtılacaktır. (1538)

*

Muhammen bedeli 1600 lira olan 2000 kilo soğuk tutkal 22/3/940 cuma günü saat (11) on birde Haydarpaşada Gar binası dahilindeki komisyon tarafından açık eksiltme usulile satın alınacaktır.

Bu ise girmek istiyenlerin 120 liralık muvakkat teminat ve kanunun tayin ettiği vesaikle birlikte eksiltme günü saatine kadar komisyona müracaatları lâzımdır.

Bu ise ait şartnameler komisyondan parasız olarak dağıtılmaktadır. (1749)

İstanbul Levazım Âmirliğinden verilen Haricî Askerî Kıtaatı ilânları

Aşağıda yazılı malzemeler 21/3/940 günü hizalarında yazılı saatlerde yapılacaktır. Taliplerin mezkûr tarihte Çanakkalede Müstahkem Mevki satınalma komisyonunda bulunmaları.

Şartnameler İstanbul, İzmir Lv. âmirlikleri ve Eskişehir Kor. satınalma komisyonunda görülür. (1369) 1725)

Cinsi		M. bedel Ku. Sa.	M. teminat Ku. Sa.	İhale şekli	Saati
Mahiye kiremidi adet	3.000	13,50	30 38		
Marsilya » »	87,310	13,50	884 13	K. zarf	11
Muhtelif eb'at çivi kilo	7,750	36	209 25	A. eks.	15

* *

18 adet orman söndürme aleti, 234 yedek eczası ve 72 su kabı ile 20 adet benzin söndürme aletleri-ne 29/2/940 günü verilen fiatlar komutanlıkça gali görülmüştür. Pazarlığı 15/3/940 günü saat 15 de talipler nümunelerile birlikte Çanakkalede müstahkem mevki satınalma komisyonuna müracaat - ları. (1370) (1726)

*

20,000 lira dahilinde er fotini alınacaktır. Evsaf ve hususî şartları Konya Lv. Â. satınalma komisyonunda görülür. Pazarlığı 9/3/940 Cumartesi günü saat 11 de Konyada satınalma komisyonunda yapılacaktır. Beher fotinin muhammen bedeli 6 liradır. İlk teminatı 1500 liradır. İsteklilerin pazarlık gün ve saatinde Konyada Lv. âmirliği satınalma komisyonuna gelmeleri. (1371) (1727)

*

600 ton yulaf kapalı zarfla eksiltmeye konmuştur. Muhammen bedeli 49,800 lira ilk teminatı 3735 liradır. İhalesi 11/3/940 Pazartesi günü saat 15 de Kırklareli askerî satınalma komisyonunda yapılacaktır. Evsaf ve şartnamesi komisyonda görülür. İsteklilerin kanunî vesikalarile teklif mektuplarını ihale saatinden bir saat evveline kadar komisyona vermeleri. (1217) (1354)

*

3335 cift er fotini yaptırılacaktır. Pazarlık 8/3/940 Cuma günü saat 15 de İzmir Lv. âmirliği satınalma komisyonunda yapılacaktır. Tahmin bedeli 19,977 lira kat'i teminatı 2997 liradır. Şartname ve nümunesi her gün komisyonda görülür. İsteklilerin 2490 sayılı kanunun 2 ve 3 cü maddelerinde yazılı vesaikle ve teminatlarile birlikte ihale saatinden evvel komisyona müracaatları. (1354) (1669)

1358 Hicrî	1355 Rumî
Muharrem 26	Şubat 22

1940, Ay 3, Gün 66, Kasım 120
6 Mart CARŞAMBA

Vakitler	Vasati Sa. D.	Ezanî Sa. Da.
Güneş	6 27	12 22
Öğle	12 26	6 20
İkindi	15 38	9 32
Akşam	18 06	12 00
Yatsı	19 34	1 30
İmsak	4 48	10 42

Sabah, öğle ve akşam her yemekten sonra günde 3 defa dişlerini

RADYOLİN

Diş Macunu ile Fırçalamalısınız

Çünkü

Bir defa fırçalamakla dişler temizlenmiş olmaz. Ağız guddelerinin ve dahilî uzuvların mütemadi ifrazatı, dışardan mütemadi alınan ecnebi maddeler, mikroplar, yemek, içki, sigara ve saire bakiyeleri, dişetlerine bin bir mikrop getirir. Sılar, arızalar husule getirir, dişler birike birike nihayet dişlerin çürüme, etlerde iltihaplar ve saire. Artık felâketi önlemek daha güçtür.

Vaktinde ihtiyatı elden bırakmıyarak dişlerinizi

Sabah, öğle ve akşam her yemekten sonra günde 3 defa

RADYOLİN'le

fırçalayınız.

İnhisarlar U. Müdürlüğünden:

I — Çamaltı tuzlasından sahil ambarlarımıza nakil «40.000» kırk bin ton tuzun nakli işi pazarlıkla eksiltmeye konulmuştur.

II — Pazarlık 9/III/940 cumartesi günü saat 11 de Kabataşta levazım ve mübayaat şubesindeki alım komisyonunda yapılacaktır.

III — Şartnamesi her gün sözü geçen şubeden alınabilir.

IV — İsteklilerin pazarlık için tayin edilen gün ve saatte birlikte edecekleri fiyat üzerinden % 7,5 güvenme paralarile mezkûr komisyona müracaatları ilân olunur. «1655»

★

I — Sartname ve numunesi mucibince 23 adet palto açık eksiltme usulile eksiltmeyle alınacaktır.

II — Muhammen bedeli 410 lira muvakkat teminatı 30,75 lira

III — Eksiltme 12/III/940 salı günü saat 16.30 da Kabataşta levazım ve mübayaat şubesindeki alım komisyonunda yapılacaktır.

IV — Sartname sözü geçen şubeden parasız alınabilecektir. Numune de görülebilecektir.

V — İsteklilerin eksiltme için tayin edilen gün ve saatte % güvenme paralarile birlikte mezkûr komisyona müracaatları.

Fatih birinci sulh hukuk hâkimliğinden:

Hazinenin Şehremininde Melek Hatun caddesinde Peştemalcı sokak 23 numaralı hanede mukim Sadettin aleyhine açtığı alacak davası için yapılan ilânen tebligata rağmen mahkemeye gelmediğinden müddei hazine vekilinin talebile ilânen gıyap kararı çıkarılmasına karar verilmiş olduğundan İstanbul defterdarlığı muhasebe müdürlüğünden borcu tevsik eden vesaik celp edileceğinden ve ona göre karar verileceğinden mahkemenin muallak olduğu 8/4/940 saat 10 da mahkemeye bizzat veya bilvekâle gelip müddeti kanuniyesi zarfında itiraz etmiş niz vakıaları kabul etmiş rak hüküm verileceği tebliğ mına kaim olmak üzere müddetle işbu gıyap kararı tebliğ olunur. (940/89)

İLÂN

Emniyet Sandığı Müdürlüğünden:

Kurtuluş Zinet apartımanı 4 de oturan Bay Rahmi Kör ver 6/4/939 tarihinde Sandığa bıraktığı para için verilen numaralı bonoyu kaybettiğini lemiştir. Yenisi verileceğinden kisinin hükmü olmadığı ilân nur.

No. 236

Yazan: M. SAMİ KARAYEL

Bu muharebede uzun Hasan'ın oğullarından ve kumandanlardan Zeynel Mirza'nın başı kesildi

Şehzade Mustafa Sultan da tıpkı ayni hareketi yapmıştı. Bu manevralar yapılırken, Fatih. merkez ordusunun konduğu tepelerden meydan muharebesinin safahatını seyrediyordu.

Uzun Hasan, cenahlarının bozulup kırıldığını görünce esir düşmemek için kaçmağa hazırlandı.

Fatih, derhal yanında bulunan sipahilere şu emri verdi:

— Merkeze hücum!.

Uzun Hasan, Padişahın hassa askerinin üzerine saldırdığını görünce kaçtı ve merkez ordusu büyük bir bozgunluğa uğradı.

Artık, ortada Uzun Hasan ordusu filân kalmamıştı. Darmadağın olmuştu.

Bu muharebede Uzun Hasanın oğullarından ve cenah kumandanlarından Zeynel Mirzanın başı kesilmişti. Düşmanın çoğu kırılmıştı. Birçoğu da esir olmuştu. Pek azı perişan bir halde firar etti. Uzun Hasan dahi bu firariler meyanında idi. Ordugâhını, ağırlıklarını, esirlerini terkedip kaçmıştı.

Bu bırakılan ganaim içinde âli Timurdan ve Karakoyunlulardan müteaddit hanedan mevcuttu.

Fatih; bu esirlerin cümlesini iltifatla kabul etti ve bu hanedanın hürriyetlerini verdi .Yalnız içlerinden Mehmet Zakir Mirza, Zeynel Mirza, Muzaffer Mirza, Uzun Hasana karabetleri olduğu için Amasyaya izam olundu.

Düşman esirlerinden Mehmet Bey, Çakırlı Beyazıtzade Ömer Bey katlolundular. Bizim mültecilerden Sinan Beyzade dahi katlolundu.

Uzun Hasanın kuvvetlerinin hemen ekserisi Türkmenlerdi. Fatih, bu muharebeden sonra esir düşen Türkmenlere çok cefa verdi. Hepsini kılıçtan geçirdi (1). Karahisarı Şarki sancağı Osmanlı mülküne ilhak olundu.

Ezilmiş olan Uzun Hasan ile fazla meşgul olmağa lüzum görülmedi. Padişah, avdet etti.

Padişah, muharebeden sonra askere on milyon akçe atiye verdi. Fatih, kendi köle ve cariyelerinin birçoğunu âzat eyledi.

Fatihin, köle ve cariyelerinin âzat olanlarının defteri tam kırk bin kişiyi buldu. Fakat; Fatihin yeniçeriye atiye vermesini tarih tenkit eyler.. Bu suretle yeniçeri her zaferde ve yahut her muharebede para ister olmuşlardı.

Yeniçeriye akçe hediye etmek, sarhoşa meyhane kapısını göstermek demekti. Yavuz Sultan Selimin cülûsunda ve Çaldıran seferine gidişte yeniçeri avuç açıp para ister olmuştu.

Fatih, Veziriazam Mahmut Paşayı katleylemişti. Müverrihlerin birbirinden ayrı fikirleri vardır. Sözde Sehzade Mustafa Sultana Mahmut Paşanın garaz ve husumeti varmış. Şehzade öldüğünden dolayı memnuniyetini izhar eylemiş.. Sözde konağına gönderilen casuslar. Paşanın Şehzadenin ölümü için sevinç duyduğunu ihbar eylemişler..

Fatihin Mahmut Paşayı ne sebeple idam ettiği anlaşılamıyor... Yerine meşhur Gedik Ahmet Paşa Veziriazam oldu (H. 879).

Fatih; Anadolu ve Rumeliyi tamamile eline geçirmişti. Bilhassa, onu üzen Uzun Hasan mevcudiyeti ortadan kalkmıştı.

Anadoluda Karaman oğullarını, İsfendiyar oğullarını, Trabzon imparatorluğunu, Akkoyunlu saltanatını temizliyen ve başlı başına Anadoluya hâkim olan Fatih, bu iki kıt'ayı birbirine birleştirecek Asya yolu aramıya başlamıştı.

Fatih. Kırımı fethederek bu Türklük diyarile Karadenizi çerçevelemek ve Anadolu ile şimal yakasından Tuna boyuna ulaşmak ve nüfuz etmek istiyordu. Maksadı Karadenizi bir Türk gölü haline getirmekti.

Fatih. Türk devletinin esaslarını kurmağa çalışıyordu. Yıldırım vak'asından sonra, dağılan Anadolu bakayasını yerli yerine getirmeğe, vahdeti temine çalışmıştı. Denizlere hâkim olmak için de bir yandan donanma vücude getirmeğe savaşıyordu.

KRIM SEFERİ VE KRIMIN ZAPTI

Mahmut Paşanın yerine Veziriazam mevkiine nail olan Gedik Ahmet Paşa harp adamı idi. Askerden yetişme idi.

Gedik Ahmet Paşanın tercümei hali tetkiki mahsusa muhtaçtır. Devletin umumiyetle ilk gelen ümera ve ricali aslen Türk değildi. Hattâ, rical ve ümeramızı Türk göstermemek için o vakit bir meyli mahsus dahi vardı. Bu iddia Avrupalılara da hoş geliyordu.

Mihal, Evranos zadelerin aslen Rum oldukları bu vahî iddiaya zemin oluyordu. Mahmut, İshak, Gedik Ahmet paşaların da mutlaka mühtedi zannolunması bundan teveilüt eder.

Halbuki, asalete itibar o vakit Türklerde pek cari idi. Alâeddin Paşa ile Orhan Gazi vak'ası da buna delildir.

(Devamı var)

(1) Solakzade: 245.

BEŞ HASTA VAR

No: 41 — Yazan: Etem İzzet BENİCE

veya tadı ile yüzlerce erkek tanıdı. Fakat, niçin hiç birisinde Cahidin tadı, onun zevki, onun doyumsuz varlığı yok, yalnız onun için bütün hissiyatını seferber edip:

— Cahit!.

Diye haykırabiliyorum.

Onun:

— Belkıs..

Diyen sesini kulaklarıma getiren hitap, neden beni deli edebilecek kadar kuvvetli ve hızlı geliyor?

Demek ki, sevmek.. Denilen şey bütün bütün başka imiş; ben hayatımda yalnız Cahidi sevdim, yalnız kalbimin onun için çarptığını hissettim. Ve.. Ona hiç bir zaman ne gözlerimle, ne sözlerimle, ne etimle hiyanet etmedim; her gün beni bir biri üstüne saran bir çok yabancı erkek kolu hiç bir an Cahit gibi parmaklarımın ucunu kalbime götürmesini bilmedi.

Ve ben kirli, pis, müteaffin bir çukurdan farksız olan vücudümde yalnız kalbimi yer yüzünün en temiz pırlantaları kadar temiz ve kirsiz tuttum. Cahitten sonra hiç bir erkeğin eli ona dokunmadı ona hükmedemedi ve o her vakit tek başına çarptı. Cahit için çarptı.

— Yaşamak için yaşamak, insanların kendileri için yaşaması..

Benim için hakikî mana ve hedefile yalnız buydu. Yalnız Cahide hiyanet etmemekti. Yaşamak için yaşamakta mademki kalp yok, mademki insanlar kendileri için yaşadıkları zaman kalpsiz oluyorlardı, ben de kalbi Cahidde, bedeni binbir erkeğin kolunda ve yatağında yaşıyabiliyordum.

Ben Cahidi faziletle sevdim, vicdanla sevdim, feragatle sevdim, koca diye sevdim, çocuklarıma baba olacak diye sevdim.

Demek ki şehvet sevme değil - miş, cinsiyet sevgiden apayrı imiş. İhtimal halkın dilinde:

— Sevda..

— Kara sevda..

— Aşk..

Dedikleri şeyler asıl benim ifade etmek istediğim sevgi. Cahide vermek istediğim sevgi.

Bu sevgide riya yok, ihtiras yok, yalan yok, şehvet yok. Tek şey var: Sızı.

Oh Allahım bu sızı bugün, yarın bu kalbi de durduracak ve son sızıda damarlarımın ucundan çekile çekile ya bir damla yaş olarak gözlerimde; ya bir damla kan olarak dudaklarımda solacak.

— Cahiiit!.

★

Bu gece hiç uyumamıştım. Sabahleyin yatağımdan kalkmak güç geldi. Bütün gece, gözlerimin önünde gene yalnız Cahit vardı. Onunla kendimi yer yer, sandal gezerken dolaşır, konuşur beraber beraberdik, tamamile beraber. Kol kola tuk, korunun yollarında birbirimizi kovalıya kovalıya çıktık. Sandala bindik. Boğaza dik. İstinyeye çıktık. Göksu sinde akşamı seyrettik. akşama, derede akşama bütün Eğer varsa, Allah bütün rını ve beğendiği en çok muhakkak ki oraya göndermiş manzarayı, bu resmi onları temiş. Ben ve Cahit bu içinde ve bu renklerin lışı arasında başlarımızı mize koyup içerini zamanlarda hayatın bütün larından silkinen mes'ut oluyoruz. Ömrüm bir gibi eriye yana sonuna ne yazık ki, ben Cahidin

(Devamı var)